

Кінець «чоловічого клубу»

Справа Епштейна тепер чинить тиск і на Кіра Стармера. Поки що британський прем'єр залишається при владі, але втрачає авторитет.

Британська громадськість досі пов'язувала ім'я Джеффри Епштейна насамперед із Ендрю Маунтбаттен-Віндзором, колишнім герцогом Йоркським, а не з прем'єр-міністром сером Кіром Стармером, який навіть не фігурує у матеріалах слідства. Проте після публікації нових звинувачень на адресу його колишнього посла у Вашингтоні Пітера Мандельсона глава британського уряду опинився під сильним тиском. Образно кажучи, йому довелося розлучитися зі своєю ферзою на шахівниці.

З відходом Моргана Максуїні пост залишив не лише голова апарату Даунінг-стріт, а й найближчий радник Стармера та керівник його успішної передвиборчої кампанії 2024 року. Надалі під удар потраплять також інші постаті, яких неможливо утримати через їхні зв'язки з Пітером Мандельсоном. Мандельсон – ветеран партії та давній друг німецької соціал-демократії – вважався головним архітектором New Labour. Крім того, він був співавтором документа Шредера-Блера 1999 року, торговим комісаром Європейського союзу та міністром економіки Великої Британії при Гордоні Брауні. Багатьом його знайомим та друзям, не лише у Лондоні, доведеться відповідати на неприємні запитання. Однак незважаючи на його причетність до справи Епштейна і всупереч пораді свого тодішнього міністра закордонних справ Девіда Леммі, Кір Стармер свідомо відправив його до США.

Якщо лідер опозиції Кемі Баденох вважає своїм прямим обов'язком вимагати відставки Стармера через його очевидну помилку, багато депутатів правлячої партії задаються питанням, чи не вистачило прем'єр-міністру здорового глузду, або ж, на їхню думку, радники на Даунінг-стріт, які діють за принципом облогової ментальності, дійсно могли бути настільки беспринципними. Адже, мабуть, він віддавав перевагу передбачуваному політичному успіху від «чарівної» кампанії щодо Дональда Трампа високому ризику для власного уряду. В обох випадках Стармер має дати пояснення.

*Стармер, який виглядає
втомленим від посади,
вирішив продовжити
роботу тільки тому, що
інакше Сполучене
Королівство знову
поринуло б у кризу
небаченого масштабу.*

Через кілька днів після зізнання Стармера в Палаті громад у тому, що він знав про ділові відносини, що продовжуються, Мандельсона з Епштейном, відставка Стармера вважалася наперед вирішеною. Але він знову зміг її уникнути. При цьому Стармер, який виглядає втомленим від посади, вирішив продовжити роботу тільки тому, що інакше Сполучене Королівство знову поринуло б у кризу небаченого масштабу. Занадто ще свіжі в пам'яті роки Brexit, «Патігейт» Бориса Джонсона або бюджетна криза Ліз Трасс. Наскільки нестабільною є ситуація в країні G7, британці усвідомили влітку цього року. Тоді британський фунт упав на біржах лише тому, що міністр фінансів Рівз на короткий час втратила самовладання у Палаті громад та розплакалася. Після п'яти прем'єр-міністрів за десять років Великій Британії потрібна стабільність, і вона не може дозволити собі ще одну державну кризу, яка б ще більше збільшила вартість необхідного запозичення. Банкіри в лондонському Сіті буквально бояться можливого нового зсуву правлячої партії вліво, з «обіймів» якого Максуїні та Стармер нібито щойно ледве її витягли.

У той час, як лідер шотландської опозиції Анас Сарвар, який веде дуже складну передвиборчу кампанію, вже дистанціювався від Стармера, кабінет у Лондоні підтримав свого голову. З величезної фракції, що налічує 404 депутати, також лунали заспокійливі та застережливі голоси. Проевропейськи налаштовані політики побоюються перезавантаження відносин з ЄС. Тривалий період перестановок у кабінеті може поставити під загрозу переговори з Комісією. У міністерствах закордонних справ та оборони наполягають на спадкоємності, щоб найкраще підтримувати Україну у важливий період поточних переговорів із Росією.

Насамперед на карту поставлені інтереси членів фракції, які у своїх округах насамперед відповідають за внутрішню політику, а не за склад дипломатичного корпусу. На їхню думку, розслідування, яке зараз розпочинає Комітет з безпеки, призведе до виправдання Стармера. Поки що прихильники *правого крила* фракції *Blue Labour* поведуться напрочуд спокійно навколо нової міністерки внутрішніх справ Шабани Махмуд, відомої як жорстка менеджерка з питань

міграції. Чи стане вона третьою стороною у можливій боротьбі за владу та наступництво між помірним міністром охорони здоров'я Уесом Стрітінгом та колишньою міністеркою праці Анджелою Рейнер, популярною серед лівих профспілок?

Уряд Стармера прийшов до влади з обіцянкою забезпечити прозорість та надійність, але за кілька тижнів втратив довіру через відсутність такту. Водночас він страждає від серйозної кризи довіри. Багато помилкових рішень Стармера вказують на певну закономірність. Політичні оглядачі навіть припускають наявність «вакууму» у центрі уряду. Технократу Стармеру не вистачає не лише бачення, політичного проекту, а й політичної проникливості. Він більше не в змозі контролювати домінуючий наратив чи динаміку у своєму уряді. Стармер має владу, але не має авторитету. Замість того, щоб використовувати свою більшість у парламенті, вона стає для нього тягарем. У своєрідній «*WhatsAppfication*» депутати-лейбористи обмінюються думками у більш ніж 100 різних групах і постійно чинять програмний тиск на голову кабінету.

*Стармер бачив себе
скоріше інженером, який
хотів відремонтувати
«Broken Britain»*

Прискорення політичних процесів завдяки соціальним мережам позбавляє прем'єр-міністра додаткової можливості контролю. У той час як Стармер свідомо намагався уявити себе класичним політиком (яким він, як колишній генеральний прокурор, ніколи не був), політики старого загартування зазнають труднощів у цій новій реальності. Стармер бачив себе скоріше інженером, який хотів відремонтувати «*Broken Britain*». Тепер, коли цей проект неможливо реалізувати відразу, він, образно кажучи, залишився голим. Депутати нічого йому не винні. Більшість із них представлені в Палаті громад не через його особу чи його проект, а тому, що там більше не хотіли бачити торі. Відсутність харизми у прем'єра зробила свою справу.

Не лише справа Джеффри Епштейна кидає довгу тінь на Вестмінстер. Тепер Стармер і Максуїні розплачуються за те, що в основному не допустили зміни поколінь і вважали, що натомість слід покладатися на старі кадри часів Тоні Блера. Було призначено дуже мало нових радників, і що особливо важливо, серед них було дуже мало жінок. Справа Пітера Мандельсона, таким чином, є також символом внутрішньопартійної боротьби за владу, яка досі вирує в

Лейбористській партії між правішими *блеристами* та представниками так званого м'якого лівого крила (*Soft Left*). Вона також порушує питання про те, чи було взагалі в самому центрі влади сумнозвісного «чоловічого клубу» на Даунінг-стріт якесь розуміння проблеми дискримінації та насильства щодо жінок. Найвірогідніше, нікого по-справжньому не цікавило, що справа Епштейна означала для постраждалих.

Стратегічний хід щодо Дональда Трампа, яким стало призначення Мандельсона, здавався просто важливішим, більш значущим. І тому звинувачення обрушуються на прем'єр-міністра, який, як ніхто інший до нього, прославився першою національною стратегією боротьби з насильством щодо жінок та пропагує показ серіалу *Adolescence* в англійських школах. Це не зменшує розрив у довірі. Тепер, коли його головна постать покинула поле, Стармер ще не в маті, але ще один невірний хід, і партія закінчена.

Мішель Ауґа

Мішель Ауґа (Michèle Auga) очолює представництво Фонду ім. Фрідріха Еберта у Великій Британії та Ірландії. До цього вона керувала відділом Західної Європи та Північної Америки Фонду в Берліні, очолювала бюро Фонду в Нью-Йорку та відділ Африки в головному офісі. Крім того, вона працювала в представництвах Фонду в Південній Африці, Малі та Палестинській автономії.

